

Visie op sport en bewegen in Houten in 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Voorwoord.....	2
1. Inleiding.....	3
1.1. Samen leven, samen sporten en bewegen.....	3
2. Sport en bewegen in de Houtense samenleving.....	3
2.1. De Visie.....	4
2.2. Ambities en speerpunten.....	11
3. Van Visie naar Uitvoering.....	13
3.1. Tot slot.....	13
Bijlage I Terugblik sportnota 2008-2015.....	16
Bereikte resultaten sportnota 2008-2015.....	18
De Sporter.....	18
De Sportvereniging.....	20
De Sportaccommodaties.....	22
Combinatiefunctionaris/Buurtsportcoach.....	23
Bijlage II: cijfermatig overzicht sport anno 2015.....	24

Voorwoord

Voor u ligt de visie op Sport en Bewegen in 2025 in Houten. We laten u in deze visie zien waar wij voor staan de komende jaren en welke omslag we willen bereiken binnen het sportveld.

Sinds de decentralisaties is de gemeente verantwoordelijk geworden voor Jeugdzorg, WMO en participatiewet. Centraal uitgangspunt hierbij is: "iedereen doet mee". Om dit te kunnen realiseren is preventie en lokale innovatie van het zorg- en welzijnsaanbod belangrijk. Het zeer hoge niveau van het sportaanbod en de sportvoorzieningen in Houten vormen een sterk preventieve basis.

De visie op sport en bewegen in Houten in 2025 luidt: **"Iedereen is actief en vitaal!"**

Samen met de sportverenigingen en overige sportaanbieders hebben we de afgelopen jaren een mooie stevige basis neergezet. De verandering met deze visie zit in het aanscherpen van het beleid en het leggen van verbindingen tussen diverse beleidsterreinen en betrokkenen buiten het gemeentehuis. Denk hierbij aan de sportverenigingen, welzijnsinstellingen, het onderwijs en de ongeorganiseerde beweegclubs.

Zonder hen zijn we niet in staat om deze nieuwe beweging in gang te zetten en onze doelen te realiseren.

Een dergelijke nieuwe aanpak biedt kansen en zet de eigen identiteit van de verenigingen onder druk. Het leidt tot een ander activiteiten aanbod op andere dagen/tijden voor andere gebruikers (niet alleen leden), vraagt om een andere manier van denken en besturen en leidt hopelijk ook tot meer samenwerking tussen de verenigingen en overige maatschappelijke organisaties. Het kan leiden tot een omslag van de traditionele vereniging naar een toekomstbestendige, flexibele, multifunctionele of multidisciplinaire vereniging.

Dat kunnen de sportverenigingen en andere betrokkenen niet alleen, daar is steun bij nodig. Die ondersteuning zal geboden worden vanuit de gemeente. Ook het Sportpunt Houten heeft hierin een ondersteunende rol en zal zijn netwerk en kennis inbrengen. Te denken valt hierbij aan een verdergaande samenwerking in de regio.

Het opstellen en vaststellen van de visie is het startpunt van het realiseren van ons doel. Tweejaarlijks zullen er in gezamenlijkheid plannen komen en prioriteiten gesteld worden. Die uiteindelijk via diverse activiteiten zullen leiden tot concrete resultaten.

Hoe mooi zou het zijn als we in 2025 kunnen constateren dat onze visie en ambities op het gebied van sport en bewegen zijn omgezet in integrale, stevige en duurzame sport- en beweegactiviteiten, die hebben bijgedragen aan de vitaliteit van alle Houtenaren!

Wethouder Sport,

Kees van Dalen

1. Inleiding

In deze notitie geeft de gemeente Houten haar visie op sport en bewegen tot aan 2025. Het huidige veelzijdige sport- en beweegaanbod stimuleren inwoners van Houten om actief te zijn door sport te beoefenen en zich in te zetten voor hun vereniging. Dit willen we in de toekomst zo houden, maar onze ambitie reikt verder: we willen nog meer inwoners deelgenoot maken van het leuke dat sport en bewegen te bieden heeft.

Een nieuwe visie voor de komende jaren biedt duidelijkheid en houvast om beslissingen te nemen op het terrein van sport en bewegen en zorgt voor flexibiliteit en focus in de uitvoering.

Deze nieuwe visie bouwt voort op de bestaande visie, met enkele accentverschuivingen. Het eerste accent betreft de rol van de gemeente en de sportverenigingen. Nog meer dan voorheen ligt het initiatief bij de sportverenigingen en heeft de gemeente meer een ondersteunende rol. Dit is de nieuwe bestuursstijl die het college heeft opgenomen in haar collegeprogramma 2014-2018.

Daarnaast is de positie en rol van sport veranderd. Sporten is niet alleen maar een doel op zich, maar ook een middel om resultaten op andere beleidsterreinen te behalen. Om die resultaten te behalen zijn verbindingen met het maatschappelijk veld van groot belang.

Een laatste accentverschuiving betreft de noodzaak om in te spelen op de veranderingen in de samenleving; de demografische opbouw van de gemeente Houten die aan verandering onderhevig is en de taken die vanuit het Rijk gedecentraliseerd worden naar de gemeente.

1.1. Samen leven, samen sporten en bewegen

De afgelopen jaren zijn we in Houten geconfronteerd met veranderingen die ook van invloed zijn op sporten en bewegen. De belangrijkste zijn:

- de transities van de WMO, Jeugdwet en Participatiewet naar de gemeenten;
- de vergrijzing van de bevolkingssamenstelling;
- vernieuwde rol van de gemeente: van verzorgend en organiserend naar faciliterend en ondersteunend;
- veranderingen in de vraag naar sport en het verenigingsgevoel, in financiële situaties bij sportverenigingen en het beter benutten van de functie die sport kan hebben in de samenleving;
- een nieuw gezondheidsbeleid en nieuw te ontwikkelen beleidskader op het gebied van Jeugd & Onderwijs.

Deze veranderingen en toekomstige ontwikkelingen vereisen een visie op hoe sport en bewegen nog meer te verankeren in de maatschappij en in de overige beleidsterreinen.

De persoonlijke en maatschappelijke waarde van sport en bewegen is algemeen bekend; het is leuk, gezond, biedt mogelijkheden tot verbetering van prestaties en talenten en het bevordert sociale contacten. De gemeente Houten heeft als doel het krijgen en behouden van een gezonde, vitale, zelfredzame en veerkrachtige samenleving. Sport en bewegen leveren hier een flinke bijdrage aan, zowel bij het versterken van de individuele veerkracht als bij het vergroten van de sociale samenhang.

2. Sport en bewegen in de Houtense samenleving

Houten heeft een gevarieerd sportaanbod (bijlage). Inwoners kunnen voor bijna elke sport terecht bij een vereniging. Ook staat sport meer in verbinding met het simpelweg bewegen en het hanteren van een gezonde leefstijl.

De verenigingen zijn levendig en actief, waarbij sommige al inzetten op het aangaan van samenwerkingsverbanden en verbindingen met maatschappelijke organisaties en doelen.

De rode draad in de visie van deze sportvisie is het verbinden en integreren van de diverse beleidsterreinen. Het uiteindelijke doel is dat alle Houtenaren genieten van sporten en bewegen, hierdoor gezond zijn en blijven en door sport en bewegen naar vermogen kunnen participeren in de maatschappij.

Iedereen is actief en vitaal!

Het doel is een **vitale** en **sportieve** samenleving. Sport en bewegen is toegankelijk voor iedereen en draagt bij aan de gezondheid, leefbaarheid en sociale cohesie. De goede basis die in de afgelopen jaren is neergezet blijft in stand. De vitale en sportieve samenleving is een **gezamenlijke verantwoordelijkheid** van inwoners, sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en de gemeente.

Actieve en vitale inwoners krijgen we door het bevorderen van **multifunctioneel gebruik** van **sportaccommodaties en sportkantines**, een **openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen** en **toekomstbestendige en duurzame sportverenigingen** die de **verbinding** met het maatschappelijk veld willen aangaan.

2.1. De Visie

Vitale en sportieve samenleving

Een vitale en sportieve samenleving is een samenleving waarin alle inwoners, jong, oud, met en zonder beperkingen, kunnen deelnemen aan een voor hen passend sport- of beweegaanbod. Dit vereist een goede sportinfrastructuur van zowel binnen- als buitenaccommodaties, commerciële sportaanbieders en een zwemvoorziening.

Deelnemen aan sporten en bewegen is op de eerste plaats gewoon ontspannend en leuk. Daarnaast zorgt het ook voor ontmoeting, het opbouwen van een sociaal netwerk en het krijgen van structuur in het leven. Ook als men op latere leeftijd start met bewegen en sporten is er een aantoonbaar gezondheidsvoordeel te behalen. Voor ouderen heeft bewegen een grote preventieve waarde bij vallen, dementie, zelfredzaamheid bij dagelijkse levensverrichtingen en eenzaamheid. Voor de jongere doelgroep heeft sporten en bewegen niet alleen effect op de fysieke gezondheid, maar ook op de mentale gezondheid.

Op basis van de Tussenstand Sportnota 2008-2015 en huidige ontwikkelingen constateren we dat enkele doelgroepen de komende jaren meer aandacht nodig hebben.

Jeugd

Het stimuleren van jeugdigen tot sporten en bewegen is een belangrijke investering in de toekomst. Vooral de doelgroep 13-17 jarigen verdient daarbij extra aandacht. Uit de cijfers blijkt dat deze doelgroep sneller afhaakt bij de sportvereniging en vaak ook minder gaat sporten en bewegen (zie bijlage). Het bevorderen van een gezonde leefstijl heeft het meeste effect als daar op jonge leeftijd mee begonnen wordt. Sport en bewegen maakt integraal onderdeel uit van een gezonde leefstijl. Daarom is het kunnen bewegen en sporten in de wijk, op school en binnen verenigingsverband voor de jeugd erg belangrijk. Voor deze doelgroep wordt een verbinding gemaakt met het nieuw op te stellen beleidskader jeugd & onderwijs en de aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)¹. Ook de ouders spelen een cruciale rol in het gaan en blijven sporten, als voorbeeldfunctie. Uit de Tussenstand blijkt dat het voor deze doelgroep lastig is om zelf te gaan sporten. Hierop zal in de komende periode ingezet worden, onder andere met een sportaanbod voor ouders terwijl de kinderen hun eigen training hebben.

¹ De beweging voor een gezonde omgeving en gezonde jeugd. Iedereen in een stad, dorp of wijk zet zich in om gezond eten en bewegen voor jongeren gemakkelijk en aantrekkelijk te maken. Het is een lokale aanpak waarbij niet alleen ouders en professionals investeren in een gezonde leefstijl van de kinderen maar bijvoorbeeld ook winkeliers, bedrijven, scholen en de gemeente zelf. Het betreft een 'community aanpak'.

Ouderen

Nu de Houtense samenleving aan het vergrijzen is, en prognoses laten zien dat die trend verder doorgaat, is het van belang om deze groter wordende groep niet uit het oog te verliezen. Voor ouderen is het essentieel om gezond en vitaal te blijven. Een derde van de ouderen beweegt echter niet genoeg. Dit kan al verbeterd worden door bewegen in en om het huis te stimuleren. Deze vorm van preventief bewegen kan een goede opmaat zijn naar sportparticipatie.

Daarnaast dragen bewegen en sporten bij aan het realiseren van de doelstellingen van het gezondheids- en WMO beleid.

Steeds meer mensen sporten en bewegen individueel en ongeorganiseerd, bijvoorbeeld in de vorm van spontane loopgroepjes. Daarbij fungeert de openbare ruimte als sportaccommodatie. Deze trend past bij de huidige tijd waarin mensen druk zijn met vrijwilligerswerk, het verlenen van zorg aan naasten en het eigen gezinsleven.

Kwetsbare inwoners

Uit de terugblik op de Sportnota 2008-2015 blijkt dat kwetsbare inwoners (mensen met een fysieke, geestelijke of sociale beperking, afstand tot de arbeidsmarkt, mensen in armoede, of de taal niet goed machtig zijn) drempels ervaren om te deel te nemen aan sport. Dat is onwenselijk omdat sport en bewegen juist instrumenten zijn om deze kwetsbare inwoners te helpen onderdeel te worden van de inclusieve samenleving.

Deze doelgroep is erg divers en soms complex. Daarom zijn in sommige gevallen specifieke kennis of voorzieningen nodig. Sportverenigingen kunnen daarvoor een beroep doen op ondersteuning van professionals van bijvoorbeeld het Sportpunt.

Ook zal de gemeente de sportverenigingen kunnen ondersteunen door het zoeken van samenwerking in de regio. Het is niet noodzakelijk om alle voorzieningen voor deze doelgroep binnen de gemeentegrenzen te hebben als dit op andere locaties in de regio beschikbaar is.

Voor de inwoners die te maken hebben met armoede is het belangrijk om de financiële drempel tot sporten weg te nemen of te verminderen. Dit geldt voor zowel volwassenen als kinderen. Zo kan een intermediair een aanvraag doen bij het Jeugdsportfonds voor het betrokken kind. Houtense gezinnen weten hun weg naar het Jeugdsportfonds steeds beter te vinden. De gemeente heeft daarom extra middelen beschikbaar gesteld vanuit het minimabeleid. Ook de U-pas kan ingezet worden om te sporten.

Begeleiding vormt een praktisch knelpunt om mensen met een fysieke, geestelijke of sociale beperking binnen de sportvereniging te krijgen. Deze doelgroep heeft in de meeste gevallen begeleiding nodig om op de sportaccommodatie voor de special sports te komen. Begeleiding wordt vanuit de WMO gefinancierd en het betreft een beperkt aantal uren. Het begeleiden naar een sportaccommodatie (veelal in de avonduren) snoept relatief veel van de uren op. Om mensen met beperkingen te stimuleren om te (blijven) sporten moet dit knelpunt worden opgelost. Juist voor deze doelgroep, waarvan veel mensen met overgewicht kampen, is het immers belangrijk om te bewegen en sporten. Sporten helpt hen bovendien onderdeel uit te maken van de Houtense samenleving en een breder netwerk op te bouwen.

Ook is het relevant om na te gaan of er tussen inwoners met een hoge en lage 'sociaal economische status' (SES) een verschil is in sportparticipatie. Al langer is bekend dat mensen met een lage SES vaker een ongezonde levensstijl hebben (zoals roken en overgewicht) en een aantoonbare kortere levensverwachting hebben, oplopend tot zes jaar. Specifieke aandacht met het oog op sport en bewegen in brede zin kan voor deze doelgroep in de toekomst wenselijk zijn.

Afrondend is het binnen het brede kader van sport en bewegen van belang om periodiek na te gaan of specifieke doelgroepen de juiste aandacht krijgen. De gemeente neemt hierin de regie en bepaalt aan de hand van de demografische ontwikkelingen en andere beleidsdoelstellingen en actuele ontwikkelingen (denk hierbij aan de grotere instroom van statushouders) waar de middelen en de combinatiefunctionarissen op ingezet worden.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De (noodzakelijke) nieuwe visie op sport en bewegen en de verbinding met maatschappelijke organisaties vereist een andere manier van kijken naar de sportverenigingen. Het vraagt naast veel tijd en inzet van vrijwilligers ook om regie, facilitering en ondersteuning vanuit de gemeente. Ook op dit vlak heeft de gemeente een veranderende rol van 'zorgen vóór' naar 'zorgen dát'.

De gemeente gaat uit van een gezamenlijke verantwoordelijkheid, die aansluit bij de Proeftuin Houten 2025. Uitgangspunt daarbij is samenwerking tussen inwoners, bedrijven, instellingen en gemeente. Dit vraagt om een andere overheid, op alle niveaus: organisatie, bestuur en politiek. Er vindt een verschuiving plaats van beleid maken en besluiten nemen naar het creëren van omstandigheden waarin mensen hun eigen initiatief tot een succes kunnen maken.

De nieuwe verstandhouding tussen overheid en inwoners vraagt om durf, zowel vanuit de samenleving als vanuit de gemeente. De gemeente heeft minder invloed op het eindresultaat van allerlei initiatieven. Er is geen blauwdruk voor de nieuwe aanpak, maar wel een kompas. Houtenaren, sportverenigingen, maatschappelijke instanties en gemeente gaan samen aan de slag.

Ondersteunen en stimuleren

Voor veel sport gerelateerde onderwerpen is geen gemeentelijk beleid nodig; stimulering en ondersteuning vanuit de gemeente is voldoende. Sportverenigingen en sporters zijn zelf organiserend, het Sportpunt Houten biedt indien nodig ondersteuning.

Er is nadrukkelijk ruimte voor maatschappelijke of commerciële organisaties om een bijdrage te leveren aan de vitale samenleving. We benutten de preventieve werking van sport en bewegen door middel van integraal beleid. Dit is effectief, efficiënt en knoopt (financiële) middelen aan elkaar.

De gemeente heeft daarbij een ondersteunende en faciliterende rol.

We zetten in samenwerking met Sportpunt Houten en de sportverenigingen nog verder in op de JOGG aanpak. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de Gezonde sportkantine, het bevorderen van waterdrinken en gratis bewegen in de wijk.

Initiëren en regisseren

In de gevallen waarbij de bal bij de gemeente ligt en zij wel een initiërende en regisserende rol heeft, is vooral het publieke aspect van belang. Het gaat dan om de toegankelijkheid, de kwaliteit en locatie van voorzieningen en de deelname van kwetsbare groepen. Kortom: het realiseren van deze sportvisie. Ook heeft de gemeente wettelijke taken in het kader van de wet Publieke Gezondheid, zoals het bijdragen aan preventie in het belang van de collectieve gezondheidsbevordering van inwoners. In de Gezondheidsnota 'Gezond in Houten, 2014-2017' is ook een beleidsspeerpunt 'gezond gewicht en bewegen' opgenomen.

In die gevallen waarbij het de sportverenigingen en het maatschappelijk veld onvoldoende lukt om invulling te geven aan de sportvisie en hierin resultaat te boeken, zal de gemeente hier een meer regisserende rol in gaan spelen en andere partijen betrekken.

Verbinden

De gemeente Houten zet voor grotere ontwikkelingen haar netwerk binnen de U10-gemeenten² in. Zij beschikt over een groot netwerk en is op de hoogte van ontwikkelingen bij andere organisaties of beleidsterreinen. Het doel is om door het koppelen van diverse organisaties en ontwikkelingen tot synergie te komen. Deze integrale aanpak leidt er ook toe dat de gemeente intern diverse beleidsterreinen wijst op de grote mogelijkheden die sport en bewegen te bieden heeft bij het behalen van resultaten. Hierdoor zal er vanuit de gemeente een grotere vraag naar samenwerking richting de sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties komen. Denk hierbij aan JOGG, onderwijs, kinderopvang, werk- en inkomen, gezondheid, leefbaarheid etc.

Samenwerking; iedereen aan zet

Een gezonde en vitale samenleving is een verantwoordelijkheid van iedereen. Inwoners kunnen aangeven waar hun behoefte ligt op het gebied van sport en bewegen. De uitvoering vindt, met ondersteuning van het Sportpunt Houten, plaats door samenwerking tussen sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, maatschappelijke organisaties, onderwijs en cultuur. Hierbij zal

² U10 is een netwerk van tien Utrechtse gemeenten die nieuwe vormen van regionale samenwerking ontwikkelen. Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen, Woerden en Zeist

specifiek aandacht besteedt moeten worden aan het aanbod van sportverenigingen en welzijnsinstellingen; dit moet aanvullend en versterkend aan elkaar zijn. De combinatiefunctionaris heeft in dit verband een centrale verbindende rol.

Niet iedere sportvereniging is in staat om bijvoorbeeld kwetsbare doelgroepen op te vangen en sport in te zetten als sociale interventie. Dat is ook niet nodig. Sportverenigingen die daar wel ruimte voor hebben, zullen daarbij de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Belangrijk is dat de sportvereniging stabiel en vitaal is. Dit betekent voldoende en kundige bestuurders, een gezonde financiële basis en voldoende en goed begeleide vrijwilligers.

Door middel van maatwerk wil de gemeente sportverenigingen ondersteunen bij het realiseren van die stabiele en vitale basis. Het streven is dat de sportverenigingen die deze omslag willen maken binnen drie jaar voldoende stabiel en vitaal zijn om op eigen benen verder te gaan. We bevorderen een intensievere samenwerking tussen sportverenigingen onderling en met maatschappelijke organisaties. Nieuwe sportverenigingen zullen gevraagd worden om aan te sluiten bij bestaande verenigingen. De gemeente heeft een taak als het gaat om het informele sport- en beweegaanbod in de wijk te verstevigen. Dit aanbod is noodzakelijk voor die inwoners voor wie het sporten bij een vereniging nog een stap te ver is. Ook hierbij zal samenwerken tussen maatschappelijke organisaties en de sportverenigingen (Platform Sport Houten) van belang zijn.

Sportvoorzieningen

Algemeen

We willen dat in Houten iedereen kan sporten en bewegen en deel kan nemen aan de sport die hij of zij leuk vindt. Momenteel zien we dat sommige sportverenigingen te maken hebben met een krimpend leden aantal en andere verenigingen juist kampen met wachtlijsten en daardoor ook capaciteitsproblemen ervaren. De reden hiervoor is gelegen in de veranderende vraag naar soorten sport en de demografische samenstelling van Houten. Een goed voorbeeld is de grote stijging van inschrijvingen bij de atletiekverenigingen na de fantastische prestaties van Dafne Schippers.

Wat dichterbij huis zien we dat vooral de hockey- en voetbalverenigingen fors groeien en de tennisverenigingen zien hun leden juist terug lopen.

Dergelijke veranderingen in vraag naar sport en sporttypes zullen blijven bestaan.

De gemeente neemt het standpunt in dat het huidige aanbod aan sportvoorzieningen de basis is. Maar om gefundeerd keuzes te kunnen maken over het omvormen of nieuw te realiseren sportaccommodaties is meer informatie nodig over toekomstige ontwikkelingen in de vraag naar sport. Een onderzoeksbureau zal hiervoor de huidige en toekomstige behoefte in 2020 en 2030 aan sportruimte voor de binnen- en buitensport in kaart gaan brengen. In dit onderzoek zal ook meegenomen worden welke mogelijkheden er zijn om de taakstelling van €200.000 op de sportaccommodaties te realiseren.

Ongeacht de uitkomsten van dat onderzoek zijn er een aantal uitgangspunten te benoemen voor wat betreft de sportvoorzieningen.

Allereerst moeten de bestaande sportaccommodaties maximaal benut worden. Denk daarbij aan het vergoten van samenwerking en gedeeld gebruik van velden binnen Houten, het verruimen van de speeldagen, het bevorderen van het spelen op zondag (in plaats van zaterdag) en het optimaal gebruikmaken van de mogelijkheden van kunstgrasvelden. Daarnaast kijken we naar de mogelijkheden om de sportvelden overdag open te stellen voor ongeorganiseerde sporters. Om dit te optimaliseren gaan we vanuit Houten onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor verdere samenwerking binnen de U10 en met Wijk bij Duurstede. Een concreet voorbeeld is het gebruik van de zwemvoorzieningen in Houten door inwoners van Wijk bij Duurstede, aangezien daar het zwembad per 1 januari 2016 sluit.

Daarnaast zullen nieuwe accommodaties slechts gerealiseerd worden indien uit het onderzoek blijkt dat hier daadwerkelijk behoefte aan is, en ook alleen in coproductie met de betreffende sportvereniging.

Multifunctioneel gebruik

Sportaccommodaties worden plekken waar ongebonden sport en georganiseerde sport elkaar vinden, plekken waar mensen meerdere takken van sport kunnen beoefenen en plekken waar sport, onderwijs, buurt en welzijn samenkomen.

Een vereiste is dat we het gebruik van de accommodaties en sportkantines integraal bekijken, in afstemming met het gebruik van de sociaal culturele centra, zorgaccommodaties en andere accommodaties. Een uitgangspunt hierbij is dat er bij multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties er altijd een duidelijke relatie met sport en bewegen moet zijn. Een actueel voorbeeld is het initiatief van de hockeyvereniging voor In Between-cafe's. Werkzoekenden wordt de gelegenheid geboden om tegen een gereduceerd tarief te sporten. Daarnaast krijgen zij ook workshops aangeboden op de Meerpaal en wordt het netwerk van de huidige hockeyleden benut om de kansen van het vinden van werk te vergroten.

De gemeentelijke beheerder van accommodaties en de afdeling Samenleving zullen hierin samen optrekken en welzijnsinstellingen en sportverenigingen betrekken. Hierbij speelt zowel de locatie van de sociaal culturele centra als de sportkantines een sterke rol, gezien de doelgroep die hier gebruik van maakt. Hierbij zal goed gekeken moeten worden wat de effecten hiervan zijn in relatie tot de Wet Markt en Overheid.

Financiële positie sportverenigingen

De subsidies voor de sportverenigingen zijn afgebouwd. Hiervoor in de plaats is deels het Sportfonds gekomen. Zie verder hieronder.

In het Collegeprogramma 2014-2018 'Houten maken we samen' is opgenomen dat de gemeente samen met maatschappelijke partners een verkenning gaat doen naar andere exploitatievormen voor (sport)accommodaties. Deze verkenning heeft enerzijds tot doel sportverenigingen meer keuzevrijheid en ondernemerschap te bieden in de exploitatie van hun accommodaties, anderzijds moet dit leiden tot een besparing op de beheer- en onderhoudskosten in 2017.

Een eerste stap is hierin al gezet. In de op 15 december 2015 vastgestelde APV is een verruiming van de openings- en schenktijden opgenomen waar de sportkantines ook gebruik van kunnen maken. Eind januari 2016 zal de burgemeester beleidsregels vaststellen voor vaste en tijdelijke ontheffingen van de sluitingstijden. De verwachting is dat voor de sportkantines het huidige regime van maximaal 12 ontheffingen per jaar tot 02.00 uur gehandhaafd zal blijven.

Wat betreft de schenktijden geldt voor sportkantines dat zij alleen alcoholische dranken mogen schenken tijdens sport gerelateerde activiteiten.

Daarnaast zal er begin 2016 een collegebesluit genomen gaan worden dat enkele belemmeringen weg zal moeten nemen die de sportverenigingen nu ervaren om hun financiële positie te versterken. In het overleg met de sportverenigingen in het najaar van 2015 is gebleken dat het dan gaat om belemmeringen die te maken hebben met regels betreffende commerciële verkoop, reclame, geluidsgrenswaarden, collectieve festiviteiten, en licht en geluid.

Sportfonds

De gemeente Houten wil een gezonde en actieve leefstijl bevorderen en ook door middel van sport en bewegen de sociale cohesie in de wijk vergroten. Hiervoor is in Houten, ter vervanging van de subsidies aan de sportverenigingen, het Sportfonds opgericht eind 2014. Sportverenigingen en particulieren kunnen initiatieven indienen en een beroep doen op het Sportfonds. Eind 2015 bestaat het fonds 1 jaar. In de eerste helft van 2016 zal er een evaluatie plaatsvinden om te bezien of het naar tevredenheid functioneert.

Zwembad

In het Collegeprogramma 2014-2018 is een taakstelling voor 2018 opgenomen op de aanbesteding van het beheer van het zwembad De Wetering.

Het huidige contract met de exploitant van het complex De Wetering loopt af op 31-12-2017. Het hebben van een visie op de toekomst van het zwembad en de aangrenzende sporthal is een eerste stap voor het invullen van de exploitatie vanaf 2018. De gemeente peilt bij de watersportverenigingen en overige belanghebbenden of er draagvlak is om daarbinnen een rol te spelen (lokaal organiserend vermogen). Bij de toekomstvisie wordt uiteraard ook gekeken naar duurzame maatregelen die tot een besparing kunnen leiden.

Daarnaast heeft het kabinet plannen om de uren bewegingsonderwijs voor het primair onderwijs te verhogen. Voor Houten betekent dit dat er een nog groter beroep gedaan zal worden op de al hoge bezetting van de accommodaties. De druk op de accommodaties kan eventueel verminderen door 'nat' bewegingsonderwijs aan te bieden. Wanneer de kabinetsplannen concreet zijn, zal de gemeente hierover met scholen overleg voeren.

Openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen

De buitenruimte in Houten is zo ingericht dat deze verleidt tot sporten en bewegen. Op speelveldjes staan simpele attributen, waar diverse doelgroepen gebruik van maken. De infrastructuur van wijken is dusdanig dat het gemakkelijker is om de fiets te nemen of te lopen dan om de auto te pakken.

Initiatieven zoals het sportparcours De Vijfwal, Speelbos Nieuw Wulven en het Fietsnet worden omarmd en in samenwerking met andere betrokken actoren uitgevoerd. Er is actieve aansluiting bij de jaarplannen en businesscases van de afdeling Beheer Openbare Ruimte (BOR).

De Vijfwal is een mooi voorbeeld waarbij door enkele elementen toe te voegen aan de bestaande structuren in de openbare ruimte er een natuurlijke nieuwe sport- en beweegparcours is ontstaan. Uit de eerste ervaringen blijkt dat het parcours prima voldoet aan een behoefte van inwoners. Het wordt dagelijks intensief gebruikt en het nodigt iedereen uit om te bewegen in de vrije ruimte.

Toekomstbestendige en duurzame sportverenigingen

De kracht van de sportverenigingen zit in het creëren van verbondenheid, het verenigingsgevoel, het ontwikkelen en benutten van talenten en het bijdragen aan de fysieke en mentale gezondheid van de leden.

De gemeente nodigt sportverenigingen met een stevige basis uit om gezamenlijk het fundament te vormen van Sport en bewegen in Houten en deze sportvisie tot realiteit te maken. Die stevige basis houdt in: stabiliteit binnen het bestuur, financiën, vrijwilligerskader en ledenbestand.

Positie sportverenigingen vs belemmerende regelgeving

In 2012 heeft de gemeente een inventarisatie gemaakt van wensen en mogelijkheden die de verenigingen nodig achten. In 2013-2014 is het project 'economische zelfstandigheid – het loslaten van belemmerende regelgeving' gestart. Dit heeft resultaten op het gebied van reclame, mogelijkheden om kantines beter (meer) te benutten en openings- en schenktijden opgeleverd. Deze resultaten zijn in 2014 gepresenteerd aan het platform Sport. Vanuit de sportverenigingen wordt gezocht naar verbreding van de grenzen.

Op korte termijn besteden we aandacht aan de belemmerende regelgeving voor sportverenigingen. Aan de hand van een nieuwe inventarisatie, waarbij ook aandacht is voor belangen van derden (denk aan de horeca), is het streven om het college in het voorjaar van 2016 een besluit hierover te laten nemen. Dit besluit zal duidelijkheid moeten scheppen voor sportverenigingen en daar waar mogelijk hen meer ruimte te bieden.

Maatwerk is hierbij een sleutelbegrip en de doelstellingen die we op andere beleidsterreinen hebben gesteld, vormen het kader. Denk hierbij aan Nuchter Verstand en gezonde sportkantines in het kader van JOGG.

Topsport

Dat de visie vooral gericht is op de breedtesport wil niet zeggen dat we topsport uit het oog verliezen! Sinds de vorige visie op sport zijn steeds meer sportverenigingen en topsporters op een hoog niveau gaan spelen. Eind 2015 zijn dat de Handbal vereniging Houten, Volleybal vereniging Taurus en diverse individuele sporters. Dat is iets waar we erg trots op zijn! Er is door zowel de sporters als de verenigingen ontzettend hard gewerkt om dit niveau te behalen en vast te houden.

Het spelen op topsportniveau brengt andere eisen met zich mee aan bijvoorbeeld de accommodatie. Zo heeft Taurus in de sporthal een blauwe vloer nodig, zodat er goede tv opnames gemaakt kunnen worden. Hieraan heeft de gemeente bijgedragen door de planning voor het vernieuwen van de vloer naarvoren te halen op dat moment te kiezen voor een blauwe vloer. Bij de hockeyclub komen diverse teams uit het land die op hoog niveau spelen, trainen op de kunstgrasvelden.

Topsporters en verenigingen die zich op topsportniveau willen begeven krijgen geen directe (financiële) steun vanuit de gemeente. De gemeente wil maatwerk bieden en samen met de betreffende sportvereniging kijken waar er mogelijkheden liggen om elkaar te versterken.

Topsport heeft de samenleving veel moois te bieden. Topsport heeft het vermogen een stad een identiteit te geven, bewoners met de stad te verbinden, leden met hun eigen vereniging te binden en mensen te inspireren. Ook vanuit het oogpunt van economische spin-off en citymarketing kan topsport veel betekenen. Aan topsportevenementen wil de gemeente nevenevenementen koppelen, zodat mensen sport beleven en eraan deel kunnen nemen. De gemeente Houten gaat inzetten op het binnenhalen van grote evenementen, al dan niet in samenwerking binnen de regio (U10 verband). Daarnaast zal ingezet worden op het binden van grote evenementen buiten de stad aan de gemeente Houten. Denk hierbij de fakkelestafette van het European Youth Olympic Festival 2013 die deels over grondgebied van Houten kwam. Topsport wil zich omgekeerd ook binden aan de gemeente Houten. Zo heeft FC Utrecht het initiatief genomen om walking football³ te introduceren en wil de club zich inzetten voor de 50+ en de jeugd.

Op het onderwerp topsport heeft de gemeente Houten een ondersteunende rol. Het Sportpunt heeft een informerende en adviserende rol, zodat verenigingen en topsporters weten waar ze wel terecht kunnen. Het Sportpunt Houten kan daarbij ook rekenen op ondersteuning door Vereniging Sport Utrecht, die hier een regionale rol in vervullen.

Duurzaamheid

De toekomstvisie Houten 2025 is ook van waarde voor de sportverenigingen en sportaccommodaties. We willen sportverenigingen stimuleren om duurzamer te worden, bijvoorbeeld door het beperken van het energiegebruik of het vergroenen van de gebruikte energie met bijvoorbeeld zonnepanelen. Het concept van de Gezonde Sportkantine⁴ zal in het kader van een vitale en gezonde sporter een natuurlijke keuze zijn. De gemeente ondersteunt de sportverenigingen die stappen willen zetten om duurzamer te worden op het gebied van energie, afval en gezonde sportkantine. Via het Sportpunt brengen we verenigingen in contact met de juiste organisaties en ondersteunen hen bij het doen van bijvoorbeeld subsidieaanvragen.

Verbinding met maatschappelijk veld

Door invoering van de drie decentralisaties in het sociale domein zijn er meer kansen gecreëerd om sport en bewegen te verbinden met andere beleidsterreinen. Sport en bewegen kan als katalysator dienen voor het behalen van resultaten binnen andere beleidsterreinen.

We nodigen sportverenigingen uit om meer te betekenen binnen het sociale domein, vooral op het gebied van bewegen. Een beoogd effect is nog meer sociale binding, maatschappelijke participatie en integratie. Dit is een ontwikkeling die al gaande is en de komende jaren verder versterkt en ondersteund zal worden.

Momenteel zijn er contacten met FC Utrecht, die een duidelijke rol wil innemen in het maatschappelijk ondernemen in de regio. Speerpunt hierbij is de oudere jeugd. Gekeken wordt of er ook in Houten een walking football team kan worden opgezet, met ondersteuning van de kennis van FC Utrecht.

De samenleving die we in Houten willen hebben, zoals ook geschetst in de Toekomstvisie Houten 2025, vraagt om een bijdrage van alle deelnemers in de samenleving. Door het aangaan van allianties, samenwerkingsverbanden en het buiten de bekende paden treden komen er mooie ontwikkelingen op gang komen die dit beeld verwezenlijken.

³ Walking football is een voetbalvariant waarbij niet mag worden gerend. Walking football wordt bovendien gespeeld zonder keepers en er mag van de boarding die het veld omzoomt gebruik worden gemaakt, om zo tot nog innovatievere aanvallen te komen. De spelvariant leent zich bij uitstek voor 60-plussers; de aangepaste spelregels beperken namelijk het risico op vervelende blessures.

⁴ Het project De Gezonde Sportkantine stimuleert en helpt sportverenigingen kosteloos bij het aanbieden van de gezondere keuze in sportkantines. Het doel van de Gezonde Sportkantine is om bij sportkantines de gezonde keuze de makkelijkste keuze te laten zijn en sportclubs te stimuleren gezonder eten en drinken aan te bieden. Ook zet het project in op de bewustwording dat een gezond aanbod van eten en drinken past bij de sportieve en maatschappelijke functie van de sportvereniging.

We beseffen ons dat dit een grote tijdsinvestering van vrijwilligers en financiële input van de sportverenigingen vraagt. Maar het biedt de sportverenigingen ook kansen, zoals naamsbekendheid, ledenwerving en een financiële impuls. Voor betrokken vrijwilligers heeft het als voordeel dat talenten worden ontdekt en benut, het persoonlijk netwerk groeit en vrijwilligerswerk geeft energie. Binnen de gemeente heeft de nieuwe aanpak gevolgen voor de geldstromen. Vooral omdat sport in de toekomst veel meer gericht zal zijn op SPORT EN BEWEGEN en de samenwerking met welzijnsinstellingen, zorginstellingen, onderwijs en werkgelegenheidsinitiatieven.

2.2. Ambities en speerpunten

Vanuit haar visie formuleert de gemeente Houten voor de komende jaren negen ambities en speerpunten op het gebied van sport en bewegen. We nodigen sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties uit om deze punten gezamenlijk uit te voeren en sport en bewegen een nog vastere plaats te geven binnen de Houtense samenleving.

1. Integrale aanpak

Het sportbeleid maakt onderdeel uit van andere domeinen zoals jeugd, gezondheid, leefbaarheid, welzijn, WMO, recreatie en economie. We stemmen het sport- en beweegbeleid regelmatig af met beleidsdoelstellingen en vraagstukken op die domeinen, zodat er sprake is van een integrale benadering en aanpak. Een actueel voorbeeld is de JOGG aanpak, die op vele terreinen wordt toegepast. We combineren middelen om extra mogelijkheden of besparingen te realiseren.

2. Verbinding met het maatschappelijk veld

Sportverenigingen worden van harte uitgenodigd om zich te ontwikkelen tot maatschappelijk partners. Indien nodig kunnen ze een beroep doen op ondersteuning van de gemeente.

De meeste Houtenaren bewegen en sporten nog steeds bij sportverenigingen (velen zijn lid van een sportvereniging), ook al neemt het ongeorganiseerde en ongebonden sporten en bewegen toe. De verenigingen worden uitgenodigd om zich meer tot maatschappelijk partner te ontwikkelen met een breder aanbod. Een belangrijke rol is weggelegd voor de buurtsportcoaches (combinatiefunctionarissen). Wij zetten ze in om verbindingen met het maatschappelijk veld te maken en om specifieke doelgroepen (waaronder ouderen en mensen met een beperking) te stimuleren om te bewegen.

We willen graag de organisatiekracht (kernkwaliteiten) van de sportverenigingen gebruiken om bijvoorbeeld een gezonde leefstijl te bevorderen. Wij willen de ondernemende kracht van sportverenigingen verbinden aan kennis en netwerk van andere partijen. Samenwerking en van elkaar leren is hierbij van belang, door middel van bijeenkomsten en kennisuitwisseling. Zo ontstaan nieuwe innovatieve ideeën en mogelijkheden.

3. Multifunctioneel gebruik sportaccommodaties en kantines

We stimuleren multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties. Daarnaast onderzoekt de gemeente of multifunctioneel gebruik van sportkantines tot de mogelijkheden behoort.

In het kader van leefbaarheid, efficiëntie en samenwerking kijken we per accommodatie welke functies we kunnen samenbrengen. Bijvoorbeeld naast sport ook ontmoeting en welzijnsactiviteiten.

Multifunctioneel gebruik is alleen zinvol als er ook een inhoudelijke meerwaarde en samenwerking ontstaat tussen de gebruikers. Daarbij is een duidelijke link met sport en bewegen wel het uitgangspunt.

4. Huidige situatie is de basis

De basis van het huidige sportbeleid blijft in stand, we behouden het goede en samen werken we aan ontwikkeling. Het belangrijkste doel is dat mensen naar eigen vermogen sporten en bewegen!

Sportverenigingen hebben hierin een uiterst belangrijke positie.

We zetten in op een stijging van het percentage inwoners dat de beweegnorm haalt in 2025:

13-17 jarigen: 75% (68% huidig)

19-64 jarigen: 60% (55% huidig)

65+: 72% (67% huidig)

Ook het aantal inwoners ouder dan 16 jaar dat minstens één keer in de week sport is in 2025 gestegen van 63% naar 70%.

5. We werken van buiten naar binnen

Wat speelt onder de bevolking op het gebied van bewegen en sporten is leidend. Waar nodig ondersteunen we de partners in het veld, met als doel dat zij een passend aanbod creëren dat aansluit bij bestaande en veranderende behoeften. De buurtsportcoaches hebben een cruciale en verbindende rol tussen de sportverenigingen, maatschappelijke partners en inwoners. Kernpunten zijn het delen van kennis, het bevorderen van samenwerking, het afstemmen van activiteiten en het meedenken in bestuurskracht, vrijwilligersbeleid en maatschappelijke activiteiten.

Een vitale samenleving komt tot stand door de belangrijke bijdrage van sportverenigingen. De sportverenigingen kunnen diverse doelgroepen aan het sporten en bewegen houden. Ook is de sociale functie van de sportvereniging een belangrijke pijler in de vitale samenleving.

We streven naar een breed sport- en beweegaanbod, waarbij inwoners ook overdag actief kunnen zijn. We stimuleren en ondersteunen sportverenigingen om daaraan een actieve bijdrage te leveren.

6. Aanbod sluit aan bij bevolkingssamenstelling

Het sport- en beweegaanbod sluiten aan bij de veranderende bevolkingssamenstelling.

Voor het maken van keuzes over welke doelgroepen op welk moment aandacht nodig hebben, is afstemming met demografische ontwikkelingen en andere beleidsdoelen en actuele ontwikkelingen, zoals de toename van het aantal statushouders vereist.

De inzet van middelen voor buurtsportcoaches (combinatiefunctionarissen) stemmen we op deze keuze af. De gemeente monitort het gebruik van het sport- en beweegaanbod door diverse doelgroepen.

7. Buitenruimte nodigt uit tot sport en bewegen

De gezonde leef- en bewegomgeving staan centraal. De buitenruimte wordt dusdanig ingericht dat deze uitnodigt en aansluit bij de behoefte van de inwoners om ongeorganiseerd te bewegen en te sporten. Concreet betekent dit dat het aantal wipkippen vervangen wordt door sportfaciliteiten gericht op de ouder wordende jeugd. Een geslaagd voorbeeld is het Sportparcours De Vijfwal. Een tweede sportparcours in Houten Noord zal gerealiseerd worden.

8. Stimuleren van samenwerking en kennisdeling

We ontsluiten netwerken voor de sportverenigingen en maatschappelijk partners door samenwerking en kennisdeling te stimuleren.

9. Positie breedtesport en topsport

Breedtesport heeft de grootste prioriteit, waarbij we de lijn van de sportvisie 2008-2015 voortzetten. De gemeente Houten zet in op het binnengaan van meer grote sportevenementen, al dan niet in samenwerking met de regio. Daarnaast zetten we in op het binden van grote evenementen buiten de stad aan de gemeente Houten. Deze sportevenementen hebben een positief maatschappelijke en economisch effect.

Voor ondersteuning van topsport is maatwerk een leidend principe. De gemeente zal samen met de betreffende sportvereniging of sporter bekijken welke mogelijkheden er zijn, waarbij voor beide partijen een meerwaarde ontstaat.

3. Van Visie naar Uitvoering

De visie is tot stand gekomen na input van de sportverenigingen (Platform Sport Houten) en het Sportpunt Houten. Met de partners van het Strategisch Beraad Jeugd⁵ en de Lokaal Educatieve Agenda is de gezonde leefstijl, waaronder de sportvisie sport en bewegen ook valt, besproken tijdens de jaarlijkse agendabepaling. De partners hebben de uitgangspunten van de gezonde leefstijl omarmd.

Betrokkenheid gemeenteraad

Na het vaststellen van deze visie door de gemeenteraad is duidelijk welke richting de gemeente Houten de komende jaren inslaat met sport en bewegen en welke positie dit beleidsterrein inneemt. De gemeenteraad wordt geïnformeerd via de gebruikelijke beleidscyclus (begroting, perspectiefnota etc.). Daarnaast zal het college de gemeenteraad ook informeren over de voortgang van de uitvoering van deze visie via collegebrieven.

Rol college, Platform Sport Houten en Sportpunt Houten

Na vaststelling zal gestart worden met overleggen met de sportverenigingen (Platform Sport Houten) over hoe zij gezamenlijk invulling kunnen geven aan deze visie. Wat zouden zij kunnen bijdragen om de doelstellingen op langere termijn te realiseren. Hierbij draagt het college prioriteiten aan. Denk hierbij aan de huidige situatie van een grotere toestroom van statushouders en het sporten door kwetsbare groepen. De inzet zal zijn om ook deze inwoners te gaan laten sporten en bewegen. Bij het maatschappelijk veld en het onderwijs zal geïnventariseerd worden wat hun behoefte is rondom sport- en bewegen en ook hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan de doelstellingen. De sportvisie loopt tot 2025. We zien dat de wereld om ons heen snel verandert. Hierdoor zullen de uitvoeringsplannen en de prioriteringen een kortere tijdspanne hebben. Deze worden tweejaarlijks vastgesteld door het college. Aan de hand van tweejaarlijkse plannen worden er concrete doelstellingen geformuleerd en acties uitgezet om deze structureel te realiseren en te borgen. Dit alles met in het achterhoofd: Houten sportief en actief!

Het Platform Sport Houten is bedoeld om samenwerking en kennisdeling te stimuleren. In het Platform Sport worden de ambities en de uitwerking van de plannen gecoördineerd en bewaakt. Ook zal via dit platform de evaluatie en monitoring plaatsvinden. In dit proces is voor het Sportpunt Houten een ondersteunende rol weggelegd.

3.1. Tot slot

Sportverenigingen worden door de gemeente als uiterst belangrijk gezien! Talloze sportverenigingen bieden Houtenaren immers de mogelijkheid om vrijwel alle sporten actief te beoefenen. Dat is dus het eerste doel: sportbeoefening! De gemeente vindt het belangrijk dat de sportverenigingen dit doel voor ogen houden en blijven(d) nastreven. Binnen de sport- en beweegvisie Houten 2025 spelen naast de sportverenigingen ook andere partners een belangrijke rol. Denk hierbij aan de welzijnsinstellingen, het onderwijs en de ongeorganiseerde beweegclubs. Zonder hen zijn we niet in staat om deze nieuwe beweging in gang te zetten en onze doelen te realiseren.

Hoe mooi zou het zijn als we in 2025 kunnen constateren dat onze visie en ambities op het gebied van sport en bewegen zijn omgezet in integrale, stevige en duurzame sport- en beweegactiviteiten, die hebben bijgedragen aan de vitaliteit van Houtenaren!

⁵ Aan het Strategisch Beraad Jeugd/Lokaal Educatieve Agenda (SBJ/LEA) nemen de volgende organisaties deel: GGDrU-JGZ, Vitras, Van Houten&co, Sportpunt Houten, Centrum voor Jeugd en Gezin, Bibliotheek, Peuterschool Houten, vertegenwoordiger uit de kinderopvangsector, vertegenwoordiger PO en VO, waarbij gezamenlijk onderwerpen worden besproken en afspraken worden gemaakt over de uitvoering en verantwoording van deze thema's.

Bijlagen visie op sport en bewegen in Houten in 2025

Inhoud

_Toc439852875

Bijlage I Terugblik sportnota 2008-2015	16
Bereikte resultaten sportnota 2008-2015	18
De Sporter.....	18
De Sportvereniging.....	20
De Sportaccommodaties	22
Combinatiefunctionaris/Buurtsportcoach	23
Bijlage II: cijfermatig overzicht sport anno 2015.....	24

Bijlage I Terugblik sportnota 2008-2015

Doelstellingen	
De sporter	
Jeugdigen die willen sporten kunnen ten minste één sport beoefenen; het aanbod sluit goed aan bij de vraag.	
Het sportaanbod voor ouderen vanaf 50 jaar sluit aan bij de vraag van deze groep sporters.	
We hebben zicht op het aantal mensen met een beperking en de kwetsbare groepen. We hebben de mogelijkheden om te sporten voor hen in kaart gebracht. De sportaccommodaties zijn voldoende toegankelijk en de noodzakelijke begeleiding is beschikbaar.	
De groep individuele sporters kan in Houten prima uit de voeten. Op nieuwe fietspaden kan ook goed geskeelerd worden. De verlichting in de openbare ruimte is goed.	
De kwaliteit van het bewegingsonderwijs is verbeterd doordat vakleerkrachten beschikbaar zijn. ⁶	
Het concept Brede School kent sportarrangementen na schooltijd. De sportclubs verzorgen het aanbod, de gemeente verhuurt de accommodaties. Er is een prima samenwerking tussen onderwijs en sport.	
De gemeente Houten richt zich primair op de breedtesport. De topsporters in Houten krijgen geen directe steun van de gemeente. De organisaties zullen, afhankelijk van hun ambities, een aanbod voor deze doelgroep kunnen creëren.	
Er zijn goede regelingen om te sporten voor (kinderen van) minima.	
<i>Doelstellingen uit collegevoorstel buurtsportcoaches (2014)</i>	
Het organiseren van een sportaanbod voor ouders van jonge kinderen (gelijktijdig aan sportmomenten kind).	
Vervoer en begeleiding van mensen met een beperking naar het bestaande sportaanbod.	
De sportorganisatie	
Het verenigingsleven bruist, er zijn voldoende vrijwilligers en voldoende technisch en bestuurlijk kader. ⁷	
Sportverenigingen hebben een duurzaam karakter en zijn financieel gezond. ⁸	
Sportverenigingen hebben een rol in de wijk en werken samen met het onderwijs en welzijn.	
Sportverenigingen en scholen werken samen aan een sportaanbod tijdens schooluren.	
Er is een sportinformatiepunt en/of een sportmakelaar voor sportstimulering, verenigingsondersteuning, informatie, voorlichting en advies.	
Commerciële sportaanbieders voorzien in de vraag naar individueel georiënteerde sporten. Daarnaast heeft een aantal verenigingen een aanbod voor bijvoorbeeld de individuele sporter.	
Het bedrijfsleven, de maatschappelijk ondernemers werken nauw samen met de sport. ⁹	
Er is ruimte voor maatschappelijk ondernemen voor sportverenigingen die dat willen en kunnen.	
Het uitwerken van de beleidsdoelen voor Sport in concrete beleidsregel aansluitend bij het subsidiebeleid van de gemeente Houten.	

⁶ Onderzoek naar het inzetten van vakleerkrachten bewegingsonderwijs in het basisonderwijs toont aan dat het haalbaar is om hen tegen een gunstig tarief in te zetten. Basisscholen geven echter aan nu de middelen niet te hebben om hier daadwerkelijk gebruik van te maken. Nu wordt ingezet om leerkrachten uit het primair onderwijs te scholen via workshops.

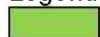
⁷ Enkele verenigingen hebben moeite om de functies binnen het bestuur gevuld te krijgen/houden.

⁸ Door de opkomst van de individuele sport en het stopzetten van de subsidie hebben sommige verenigingen het financieel zwaar.

⁹ Het bedrijfsleven moet nog meer betrokken worden bij het recent opgerichte Sportfonds. Daarnaast kan het Sportpunt ook nog bijdragen aan het vergroten van het belang van sport op de gezondheid en effectiviteit van werknemers van bedrijven in Houten.

De sportaccommodatie	
Het aantal sportaccommodaties is toereikend voor het kunnen beoefenen van de meest gangbare sporten ¹⁰ . De grotere sportaccommodaties zijn verspreid over 2 à 3 bovenwijkse locaties. De kleinere sport en recreatievoorzieningen zijn juist in de wijken gerealiseerd.	
De sportaccommodaties worden voor meerdere doeleinden gebruikt en zijn multifunctioneel. ¹¹	
Er worden geen directe faciliteiten voor topsport door de gemeente gerealiseerd. Verenigingen die de ambitie hebben op een hoog wedstrijdniveau te sporten en hiervoor specifieke accommodatiewensen hebben kunnen rekenen op medewerking van de gemeente, zonder financiële ondersteuning.	
Privatisering van accommodaties (of delen hiervan) is mogelijk (maatwerk).	
De huurtarieven van de gemeentelijke accommodaties zijn op een aanvaardbaar niveau ¹² . De tarievenstructuur leidt tot een hoge bezettingsgraad van de sportaccommodaties ¹³ .	
Sporten en spelen/speelvelden in de openbare ruimte is op een aantal plekken verbeterd en gemoderniseerd.	
Er is een uitgewerkt plan m.b.t. de organisatie van beheer, verbeterde bezetting en onderhoud van sportaccommodaties. En ruimtelijk beheer en sport stemmen plannen op elkaar af en werken goed samen.	
<i>Ombuigingen sportsubsidie eerste tranche vanaf 2013 (collegevoorstel 20-3-2012)</i>	
Sportverenigingen tegemoetkomen in de mogelijkheden om economisch zelfstandig (=zonder afhankelijkheid van subsidie) voort te bestaan.	

Legenda

Uit bovenstaand schema blijkt dat er gedurende de looptijd van de sportnota 2008-2015 goede resultaten geboekt zijn. Gezien deze goede resultaten willen we de activiteiten die hieraan gekoppeld zijn continueren. Het kader dat hieraan ten grondslag ligt is opgenomen in de visie op sport en bewegen.

Enkele doelstellingen zijn nog niet volledig gerealiseerd of bevinden zich momenteel nog in de uitvoeringsfase. Van sommige doelstellingen kan aan de hand van de tussenstand en de huidige ontwikkelingen geconcludeerd worden dat deze waarschijnlijk ook niet meer gerealiseerd zullen worden. Deze laatste categorie komt dan ook niet terug in de ambities.

De doelstellingen die niet gehaald zijn, komen ook terug in de ambities. Enkele van die doelstellingen zijn recent opgesteld (zomer 2014).

¹⁰ Hierbij moet wel gemeld worden dat HC Houten in de wintermaanden veelvuldig uitwijkt naar sportaccommodaties buiten Houten, i.v.m. de drukke bezetting van de Houtense accommodaties.

¹¹ De afgelopen jaren is ingezet op verhuur van sportaccommodaties op onrendabele tijden, dit heeft niet geleid tot het gewenste effect.

¹² De tarieven zijn in 2007 verlaagd met 16,5% en in 2009 met nog eens 11% om op die manier het gebruik van voorzieningen te stimuleren en de tarieven nog meer in overeenstemming te brengen met de gehanteerde tarieven bij omliggende gemeenten.

¹³ De praktijk heeft uitgewezen dat dit niet tot een hogere bezettingsgraad leidt.

Bereikte resultaten sportnota 2008-2015¹⁴

In deze bijlage wordt dieper ingegaan op de huidige stand van zaken en de geboekte resultaten van de sportnota 2008-2015. In 2012 is er een tussenstand opgemaakt van de huidige sportnota, hieruit blijkt dat veel ambities uit de Sportnota toen al gerealiseerd zijn en sinds 2012 ook nog worden. Houten is een stad waar er een divers aanbod is van sportactiviteiten die ook goed verdeeld zijn over de gemeente. Veel Houtenaren doen op een of andere manier aan sport en zetten zich in voor hun eigen vereniging.

De Sporter

We zien dat op dit onderdeel er goede resultaten geboekt zijn.

Jeugd

Er zijn in Houten diverse ondersteunende activiteiten waardoor de Houtense jeugd de mogelijkheid krijgt om gezond en fit te worden en blijven. Ze worden gestimuleerd om te gaan sporten en vinden makkelijker hun weg naar de sportverenigingen.

De Jeugdsportpas biedt de jeugd de kans om kennis te maken met sport na schooltijd; kinderen zijn vrij om hieraan deel te nemen. Daarnaast is dit voor verenigingen een ideale setting om nieuwe leden te werven. Verondersteld wordt dat veel kinderen op deze manier instromen bij de sportverenigingen. Via de Jeugdsportpas kunnen kinderen een positieve ervaring opdoen met sport en bewegen. Dit leidt in hun latere leven op een verhoogde kans dat ze blijven sporten en bewegen.

Het Sportpunt zal deze gegevens gaan monitoren. Het aantal deelnemers aan de Jeugdsportpas blijft stijgen en is sinds 2010 bijna verdubbeld.

Het sporten en bewegen zorgt er ook voor dat de jeugd wat leert: samenwerken, elkaar helpen, talenten ontwikkelen en benutten, een gevoel van sociale veiligheid etc.

Een aandachtspunt blijft de tieners in Houten, hierin zijn we geen uitzondering. Onder de jongeren tussen de 13 en 17 jaar voldoet in 2012 één op de drie niet aan de beweegnorm¹⁵. Gelukkig zien we wel dat in die leeftijdscategorie steeds meer jongeren lid zijn van een sportvereniging: in 2008 77% en in 2012 80%. In het Programma Jeugd 2014-2018 is opgenomen dat alle Houtense jeugd op alle fronten meedoet en volwaardig lid is van de samenleving.

Ook de allerkleinsten (0-4 jaar) komen in Houten in aanraking met sport en bewegen. Sommige kinderdagverblijven hebben het programma "Beweegkriebels". Kinderen leren hier op een speelse manier dat bewegen en sport leuk is. Daarbij ontwikkelen ze hun motoriek; dit schijnt goede positieve effecten te hebben op de latere leesvaardigheid van kinderen.

Voor gezinnen met een minimuminkomen is het mogelijk gemaakt om voor de kinderen gebruik te maken van het Jeugdsportfonds. In 2013 hebben 58 kinderen hiervan gebruik gemaakt, in 2014 64. Bij deze doelgroep blijkt dat niet alleen het financiële aspect een rem kan zijn om te gaan sporten, ook de stimulans vanuit de ouders is belangrijk en die is vaak wat minder aanwezig.

Onderwijs en sport

Via de basisscholen worden kinderen gestimuleerd, dit gebeurt door het project Trainers voor de klas. Kinderen maken onder schooltijd kennis met diverse sporten. Dit is geen vrije keus, de leerkracht geeft een groep op voor dit project.

Voor het voortgezet onderwijs is er het project Sportieve VO. Ook hier geeft de leerkracht lichamelijke opvoeding een groep op en maken jongeren tijdens schooltijd kennis met diverse sporten.

De verbinding tussen de sportverenigingen en het onderwijs is hiermee gemaakt.

De kwaliteit van het bewegingsonderwijs is verbeterd, door het scholen van de leerkrachten. Sportpunt heeft de leerkrachten diverse cursussen aangeboden.

Het aanbod van Gymextra is uitgebreid van kwadrant Zuidwest naar Noordoost.

In het kader van de troonwisseling zijn de Koningsspelen in het leven geroepen. Vier sportverenigingen en één commerciële aanbieder ondersteunen basisscholen bij de invulling van hun sportdag. Daarnaast zijn bij veel basisscholen studenten van het ROC-sport en Bewegen ingezet. Zij

¹⁴ Bronnen: Tussenstand sportnota 2008-2015, GGD Atlas, Jongerenpeiling 2012 en 2014, Leefbaarheidsmonitor 2012

¹⁵ Zie bijlage II voor meer informatie over de beweegnorm.

ondersteunen of organiseren voor de school de sportdag op Koningsdag. Hierdoor kunnen de leerlingen ervaring opdoen en de scholen komen op nieuwe ideeën op het gebied van sport en spel.

De afgelopen jaren is vanuit Sportpunt inzet gepleegd om samen met partners activiteiten buiten schooltijd te organiseren in de wijk. Vooral bekend onder de naam Brede School.

In de wijk Noordoost is een samenwerkingsverband opgezet van gezin, school, kinderopvangvoorziening, peuterspeelzaal, andere wijk georiënteerde organisaties en bewoners. Dit heeft de naam BONO (Breed Overleg Noord Oost) gekregen. Er worden gezamenlijke activiteiten georganiseerd die ten goede komen aan de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0-14 jaar.¹⁶ Het overleg is succesvol als netwerk. Dit komt mede doordat de trekker hiervan een opbouwwerker is van Van Houten&co. Ook het onderwijs in dit kwadrant levert forse investeringen. Ook in Noordwest en in Limes wordt meer samenwerking gezocht.

In de overige kwadranten is er in 2015 even pas op de plaats gemaakt met de doorontwikkeling van het Bredeschool concept. Eind 2014 is besloten om de komst van het Sociaal Team te volgen en dan te kijken naar verdere stappen m.b.t. verbinden van zorg en onderwijs in de wijk. Ook het Sociaal team gaat in kwadranten werken. Zo ontstaat er op een natuurlijke wijze samenwerking in de wijk. Het Sociaal Team gaat zich niet bezig houden met (naschools) aanbod.

Sportpunt Houten organiseert voor kinderopvangorganisaties een buitenschools aanbod in samenwerking met sportverenigingen. Hierdoor maken kinderen vrijblijvend kennis met diverse sporten.

50+

Het aantal 50+ers groeit en er is gewerkt aan:

- aansluiting van het sportaanbod van sportverenigingen gericht op de wensen van ouderen en
- de bevordering van sportdeelname van ouderen.

In 2014 is, in navolging van de Jeugd sportpas, de sportpas voor ouderen opgezet zodat ouderen kennis konden maken met diverse sporten. Deelnemers en aanbieders zijn enthousiast over het project en willen er graag mee door.

Vier sportverenigingen hebben nu een structureel aanbod voor ouderen.

Uit de lokale resultaten gezondheidsmonitor senioren 2012 blijkt dat 33% van de senioren niet voldoet aan de beweegnorm en dat er een lichte daling is van dit percentage (39% in 2006/2007). Deze doelgroep zal ook in de nieuwe sportvisie aandacht moeten blijven krijgen.

Om gezond en vitaal te blijven is participeren, bewegen in en rond het huis én (indien mogelijk) sporten essentieel.

De Judo vereniging heeft een senioren groep Fit, Veilig en Valbreken.

HSV Houten Dragons heeft een slowpitch ingevoerd voor 55+.

Ongeorganiseerde sport

Steeds meer mensen sporten ongeorganiseerd, denk aan de spontane loopgroepjes. De openbare ruimte wordt dan gebruikt als sportaccommodatie.

Voor sommigen is sporten nog net een stapje te ver, dan is bewegen ook een prima laagdrempelig alternatief. Het vertonen van een gezond beweeggedrag heeft al een grote meerwaarde voor de gezondheid, ook op langere termijn. Het stimuleren van bewegen in en rond het huis is vooral voor ouderen van belang. Zelfs starten met bewegen op latere leeftijd (boven de 60 jaar) levert nog gezondheidswinst op. Denk hierbij aan het nemen van de trap i.p.v. de lift, wandelen, fietsen, stofzuigen, tuinieren etc.

¹⁶ Bron: jaarverslag 2014 Van Houten&co

Ook voor andere doelgroepen kan dit een goed alternatief zijn dat makkelijk in te passen is in het dagelijks leven.

Het is de kunst om de inwoners van Houten te verleiden en te stimuleren om te kiezen voor de gezonde beweegalternatieven.

Dit jaar is het Fietsnet Houten in gebruik genomen. Een bewegwijzeringssysteem dat geïnspireerd is op metrokaarten, waardoor fietsers beter en makkelijker hun weg weten te vinden binnen Houten. Het bevordert het zich verplaatsen met de fiets in plaats van met de auto.

Houten leent zich bij uitstek voor het sporten in de buitenlucht. De wijken zijn ingericht als woonerven en autoluw en het fietspaden netwerk is zeer groot. Vooral het ruime aanbod aan fietspaden zorgt ervoor dat skaters, rolschaatsers, fietsers, hardlopers en anderen de ruimte hebben om hun sport uit te oefenen.

Daarnaast bevind je je vanaf elke plek in Houten binnen een paar minuten in een stuk natuurgebied waar je fantastisch kunt fietsen, wandelen en skaten. Er zijn diverse wandeltochten te vinden op de gemeentewebsite. Tevens heeft de VVV in Houten een uitgebreid aanbod van fiets- en wandelroutes. De Houtense Skate en Schaatsvereniging heeft diverse routes op haar website staan.

Wielertoerclub Houten'80 heeft een tocht over 5 verschillende afstanden voor recreanten en fietsers met dunne bandjes op haar website staan. De gemeente heeft samen met sportaanbieders en sportverenigingen een sportparcours op de Vijfwal gerealiseerd. Hiermee wordt het sporten in de openbare ruimte bevorderd.

De Sportvereniging

Algemeen

De sportverenigingen hebben, zoals eerder genoemd, te maken met hun veranderende rol en positie. Dit vraagt van de verenigingen een visie op hoe zij zich verder in de toekomst willen positioneren in de maatschappij. We zien in Houten verenigingen die zich richten op de sportbeoefening; dat is ons eerste doel.

Daarnaast zien we verenigingen die zich al meer oriënteren op dieperliggende zaken als sociale binding, maatschappelijke participatie en integratie. Dit sluit prima aan bij de ambities voor 2018. Een dergelijke vereniging organiseert bijvoorbeeld ook extra activiteiten die aansluiten bij de vraag vanuit de samenleving en de wijk. Denk hierbij aan activiteiten die gericht zijn op sociale activatie en toeleiding naar werk, de accommodatie beschikbaar stellen voor andere niet sport gerelateerde activiteiten zoals dagbesteding voor ouderen, kinderopvang, activiteiten voor mensen met een beperking in de meest brede zin van het woord en cursussen of andere (semi) commerciële activiteiten.

Workshop "Vrijwilligers in de sport". Hierbij staat het creëren van een veiliger sportklimaat centraal.

Theatervoorstelling "positief coachen": hierbij worden vrijwilligers in de sport bewust gemaakt van waarden en normen. De voetbalvereniging Deltasport heeft hierin op haar website de waarden en normen vermeld.

Waardering voor de sportverenigingen

Sportpunt Houten organiseert sinds 2011 jaarlijks het sportgala. Dit is een feestelijke avond, in een uitverkocht theater, waarbij sporters, verenigingen en vrijwilligers in Houten geëerd en gewaardeerd worden voor hun bijdrage aan de sport in de gemeente Houten. Dit evenement wordt erg gewaardeerd door de sportverenigingen en is belangrijk om te laten zien dat sporten meer is dan alleen bewegen en wedstrijden winnen.

Maatschappelijke meerwaarde en betrokkenheid

Lid zijn van een sportvereniging en deelnemen aan de trainingen, competities en de georganiseerde activiteiten van de vereniging heeft veel positieve meerwaarde in het leven van een mens.

Bewegen en sporten zorgen voor een gezonder lichaam en geest. Daarnaast biedt het lid zijn ook allerlei andere positieve elementen: het leren samen werken, bevorderen van de gezamenlijke zin, leren omgaan met verlies en teleurstellingen, opdoen van een breder sociaal netwerk, talenten ontdekken en verder ontwikkelen.

Begin 2015 is het convenant 'Sport en alcohol' ondertekend door de sportverenigingen in Houten. Sportverenigingen hebben zich bij het convenant aangesloten en zetten zich in om verantwoord alcoholbeleid te stimuleren. Iedere vereniging heeft gekozen uit een aantal maatregelen, dat zij op haar eigen manier in kan vullen.

Enkele verenigingen in Houten realiseren zich de toegenomen functie van sport en zoeken naar mogelijkheden om de sportvereniging en haar faciliteiten maatschappelijk breder in te zetten. Sportverenigingen zien mogelijkheden om hun eigen accommodaties beter te benutten door het organiseren van activiteiten overdag voor bepaalde doelgroepen. Dit zou een manier kunnen zijn om ook economisch zelfstandiger te worden. Dit zal van de gemeente vragen om een flexibele houding ten aanzien van de bestaande regels.

Een tweetal voorbeelden van verenigingen die actief bezig zijn met deze verbreding

Hockey Club Houten heeft meegedaan aan de campagne "laat je sportclub niet in zijn hemd staan". HC Houten wil de rol van de club in de gemeente breder trekken. Zijn gaan op één of meerdere dagdelen een programma neerzetten voor werklozen. Ze kunnen dan sporten tegen een gereduceerd tarief en na afloop netwerken. Het doel is om hen uit het sociale isolement te halen en te koppelen aan mensen die in hetzelfde schuitje zitten. Daarnaast zal de club interessante presentaties en workshops aanbieden die werklozen kunnen helpen met het zoeken naar een nieuwe baan.

Tennisverenigingen TC Atalanta en LTV de Doordraaiers hebben de handen ineengeslagen en willen een bewegingsaanbod voor de doelgroep 45+ aanbieden. De verenigingen hebben ondersteund door het Sportpunt een aanvraag ingediend voor een sportimpuls. De aanvraag wordt ondersteund door Sportpunt Houten, Silva Tennis Academy, Balance Tennis Academy, Fysiotherapie de Molen, Van Houten&co, Viveste en Reactive.

Een dergelijke aanvraag voor een sportimpuls sluit goed aan op de ambities in deze visie en de ontwikkelingen die al gaande zijn in het sociale domein. Houten wil zich in de toekomst meer richten op integrale preventieprogramma's en de tennissport kan hierin een grotere rol vervullen. Het project sluit ook nauw aan bij de Sportagenda van het NOC*NSF met betrekking tot het stimuleren van sportdeelname in de leeftijdscategorie 46-65 jaar.

Sportfonds

In 2014 is in samenspraak met de sportverenigingen (Platform Sport) en het Sportpunt Houten het Sportfonds opgericht. De belangrijkste criteria voor toekenning van een bijdrage zijn het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl en het bijdragen aan de sociale cohesie in de wijk. De toewijzingscriteria zijn dat de activiteiten vernieuwend zijn voor Houten, de activiteiten moeten gericht zijn op speciale doelgroepen, verbinding door participatie, samenwerkingsinitiatieven en zichtbaar resultaat. De beoordelingscommissie bestaat volledig uit vertegenwoordigers vanuit de Houtense sport.

Er zijn tijdens de eerste openstellingsronde in 2014 van het Sportfonds zes aanvragen ingediend. Twee aanvragen die een subsidie hebben toegekend gekregen zijn:

De Houtense Skate en Schaatsvereniging (HSSV) heeft een financiële bijdrage gekregen voor het aanschaffen van schaatsen en skates, die uitgeleend kunnen worden. Hiermee wil de vereniging de drempel om te gaan sporten verder verlagen.

Zwemschool De Startsprong heeft een financiële bijdrage gekregen voor de aanschaf van materiaal voor wakzwemles. Hiermee heeft de Startsprong een nieuw sportaanbod op de kaart gezet.

Special sports

Special sports in Houten is in ontwikkeling.

Voetbalvereniging Delta Sports heeft al langere tijd een aantal teams en ook korfbalvereniging Victum kent een G-team. Hockeyclub Houten zette in 2013 een jeugdteam op, evenals de Honk- en Softbalvereniging Houten Dragons. Ook Handbalvereniging Houten nam hiervoor initiatief. Sportpunt Houten hielp Houten Dragons bij de organisatie van een goed bezochte Doe-dag.

Dergelijke initiatieven sluiten goed aan bij de visie van de gemeente voor een inclusieve samenleving. In 2013 zijn er gesprekken geweest met

Gehandicaptenbelangen Houten en zijn o.a. via onderzoek onder de cliënten van Lister wensen en behoeften rondom sportdeelname in beeld gebracht. Lister heeft aangegeven aan te willen sluiten bij de activiteiten die Sportpunt Houten op dit gebied graag ontwikkelen wil. Op moment van schrijven van deze sportvisie zijn Lister, Sportpunt Houten, van Houten&co en Fysiopraktijk De Molen met elkaar in overleg over het uitzetten van een Sport&Spel instuif. Het idee hierachter is dat cliënten van Lister en mensen uit de buurt gezamenlijk kunnen sporten.

Het blijft lastig voor mensen met een beperking om van en naar de sportvereniging te komen; men is afhankelijk van anderen om er te komen. Een uur sporten is dan soms een hele onderneming die veel tijd kost.

Financiële positie sportverenigingen

De sportverenigingen in Houten ondervinden de gevolgen van de bezuinigingen. Dit heeft tot gevolg dat de contributies gestegen zijn en dat sommige mensen hun lidmaatschap voor een tweede sport opzeggen. Dit leidt tot een negatieve spiraal; ledenaantallen lopen terug en daardoor ook de inkomsten.

Tegenover de verlaging of stopzetting van de subsidie voor de sportverenigingen staat dat de gemeente de verenigingen waar mogelijk tegemoet komt in het voorzien in mogelijkheden om economisch zelfstandig voort te bestaan.

In 2012 heeft de gemeente een inventarisatie gemaakt van wensen en mogelijkheden die de verenigingen nodig achten. In 2013-2014 is het project 'versterken financiële positie' gestart. Dit heeft resultaten op het gebied van reclame, mogelijkheden om kantines beter (meer) te benutten en openings- en schenktijden opgeleverd. Deze resultaten zijn in 2014 gepresenteerd aan het platform Sport. Vanuit de sportverenigingen wordt gezocht naar verbreding van de grenzen.

De Sportaccommodaties

Algemeen

Met de realisatie van sport- en werklandschap de Meerpaal kunnen verenigingen zoals Hockeyclub Houten, de Handbalvereniging Houten en de honk- en softbalvereniging de Dragons hun activiteiten uitbreiden (met bijvoorbeeld G-sport). Het initiatief van de handbalvereniging om te komen tot een handbalhal in combinatie met een dojo (vechtsportruimte), en opvang van capaciteit voor de scholengemeenschap Het Houtens is gesteund door de Raad. Begin 2015 werd de eerste paal geslagen van dit particuliere initiatief.

De huidige sportnota concentreerde zich vooral op het realiseren van voldoende sportvoorzieningen. In de afgelopen jaren is er een mooi aanbod gerealiseerd. In de tussenstand van de sportnota is geconstateerd dat gezien de bezuinigingen het beleid tot eind 2015 zich zal moeten richten op behoud en onderhoud van de accommodaties.

Zwembad

In het kader van de gemeentelijke ombuigingen is het grote buitenbad van zwembad De Wetering gesloten. Het huidige contract met Optisport loopt nog tot eind 2017. Hierbij moet een bezuiniging gerealiseerd worden van € 200.000. De watersportverenigingen hebben aangegeven actief mee te willen denken over de exploitatie en beheer van het zwembad.

Sportkantines in bezit verenigingen

Sommige verenigingen in Houten beschikken over een eigen sportkantine. De subsidie voor deze verenigingen is niet afgebouwd en direct op nul gezet. Deze verenigingen zoeken naar mogelijkheden om hun eigen accommodatie beter te benutten. Deze accommodaties staan vooral overdag leeg. De verenigingen denken aan samenwerking met van Houten&co (aanbieden van activiteiten overdag) en aan het organiseren van activiteiten zoals hier boven genoemd. Aandachtspunt hierbij is de beperkingen vanuit het bestemmingsplan en de bezetting van de sporthallen overdag door onderwijs. Bij een activiteit in de kantine zou de mogelijkheid er moeten zijn om ook gebruik te maken van de sporthal.

Houten is een JOGG gemeente en wil dat alle inwoners, en in het bijzonder de jeugd, een gezonde leefstijl heeft. Ook de sportverenigingen kunnen hier hun steentje aan bijdragen door de gezonde keuzes meer aan te bieden in de kantine. De gemeente wil bereiken dat er in 2018 minimaal 3 sportkantines voldoen aan de criteria Brons van De Gezonde Sport Kantine van het Voedingscentrum.

Combinatiefunctionaris/Buurtsportcoach

Samen met Sportpunt Houten is onderzocht hoe in Houten de regeling optimaal ingezet kan worden en is onderzocht welke doelgroepen het meeste baat zouden hebben bij extra inzet. Daarbij is gekozen voor special sports (mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking), 50-plussers en jongeren. In 2015 is in het werkplan van Sportpunt Houten al ingezet op activiteiten voor deze doelgroepen. Door in te zetten op activiteiten voor deze doelgroepen kan de regeling ook benut worden om als gemeente aan te sluiten bij de JOGG-aanpak. Met diverse organisaties zoals CJG, GGDrU, Reinaerde, Lister, van Houten&co, Zorg in Houten, Optisport en Piazza Sports zijn diepte-interviews gehouden en geconcludeerd is dat betrokken organisaties graag meewerken aan het vormgeven van activiteiten door deze groepen. Belangrijk is om zich ook te richten op ouders van kinderen. Een van de mogelijkheden is bijvoorbeeld ouders gelijktijdig met hun kinderen te laten bewegen. Als het kind zwemles heeft, kunnen ouders bijv. aquagym doen.

Bijlage II: cijfermatig overzicht sport anno 2015

Definities

Beweegnorm:

De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) is in 1998 opgesteld en is vooral gericht op het onderhouden van gezondheid. Deze norm definieert een minimaal niveau van bewegen dat nodig is om gezondheidswinst te behalen.

De NNGB is voor de leeftijdsgroepen verschillend:

Jeugdigen (4-17 jaar): Dagelijks (zomer en winter) in totaal minimaal één uur ten minste matige lichamelijke activiteit 5 MET (Metabolic Equivalent of Task) tot 8 MET (bijvoorbeeld hardlopen 8 km/uur), waarbij minimaal twee keer per week kracht-, lenigheid- en coördinatieoefeningen voor het verbeteren of handhaven van de lichamelijke fitheid.

Volwassenen (18-55 jaar): In totaal minstens een half uur per dag minimaal matig intensieve lichamelijke activiteit (tussen de 4 en 6,5 MET), op minimaal 5 dagen per week. Matig lichamelijke actief betekent voor volwassenen bijvoorbeeld stevig wandelen (5 km/uur) of fietsen (16 km/uur).

Ouderen (55+): Dagelijks in totaal een half uur matig intensief bewegen (tussen 3 en 5 MET) op minimaal 5, maar liefst 7 dagen per week. Voor niet-actieven, met of zonder beperking, is elke extra hoeveelheid lichaamsbeweging zinvol, onafhankelijk van intensiteit, kracht, frequentie en type. Voor ouderen geldt ook nog een krachtnorm: minimaal twee keer per week krachtoefeningen.

Fitnorm

Naast voldoende bewegen is het ook van belang om fit te zijn en te blijven. Fitheid heeft los van voldoende lichamelijke activiteit een positieve invloed op de gezondheid. De Fitnorm geeft aan hoe vaak en hoe lang iemand intensief moet bewegen om de cardiovasculaire conditie op peil te houden (hart, bloedvaten en longen): minimaal 3 keer per week 20 minuten zwaar intensief bewegen. Terwijl bij matige intensieve beweging praten nog goed mogelijk is, versnellen bij zware intensieve beweging de ademhaling en de hartslag zodanig dat overgegaan wordt op korte zinnen.

De oudere Fitnorm geeft aan welk niveau gewenst is om de cardiovasculaire conditie op peil te houden. Voor alle leeftijdscategorieën geldt dat men ten minste drie keer per week gedurende minimaal 20 minuten zwaar intensieve activiteit verricht.

Fit- en beweegnorm in Houten

Tegelijkertijd blijkt uit onderzoek (GGD, Gezondheidsmonitor volwassenen/senioren) dat vooral de ouderen (50+) in Houten de landelijke bewegingsnorm niet halen. Van de ouderen in Houten heeft 59% overgewicht en voldoet 53% niet aan de fitnorm. Uit datzelfde onderzoek komt naar voren dat Houten een gemeente is die snel vergrijsd, dat 8% van de ouderen rookt en 9% overmatig alcohol gebruikt. Ook is gebleken dat het aantal mensen met een sociale of fysieke handicap en mensen met een psychische aandoening in Houten relatief hoog ligt. Daarmee ligt het probleem van vereenzaming (sociaal isolement) en allerlei negatieve gevolgen voor de gezondheid op de loer. De meeste 50+'ers geven aan te sporten om fit te blijven en vanwege de sociale contacten

Lidmaatschap sportvereniging

Uit de KISS rapportage van NOC NSF blijkt dat maar liefst 30,2% van de inwoners van Houten is ingeschreven bij een sportvereniging (ten opzichte van 26,2% gemiddeld in de gehele provincie Utrecht). Echter laat de Verenigingsmonitor Houten zien dat sportverenigingen zich vooral op jeugd en 18-50 jarigen richten en dat de leeftijdsopbouw hier aan gespiegeld is. Weinig sportverenigingen hebben dan ook een groeiambitie bij de leeftijdscategorie 50+.

In Houten zijn 41 sportaanbieders gevestigd. Zes van deze sportverenigingen hebben een specifiek aanbod voor Houtenaren vanaf 50+'ers. Zeven verenigingen geven aan een aanbod te willen ontwikkelen voor de doelgroep 50+. Er zijn 3 tennisverenigingen in Houten; een relatief groot aandeel van de leden van deze verenigingen bestaat uit deze doelgroep.

Bevolkingssamenstelling en prognose

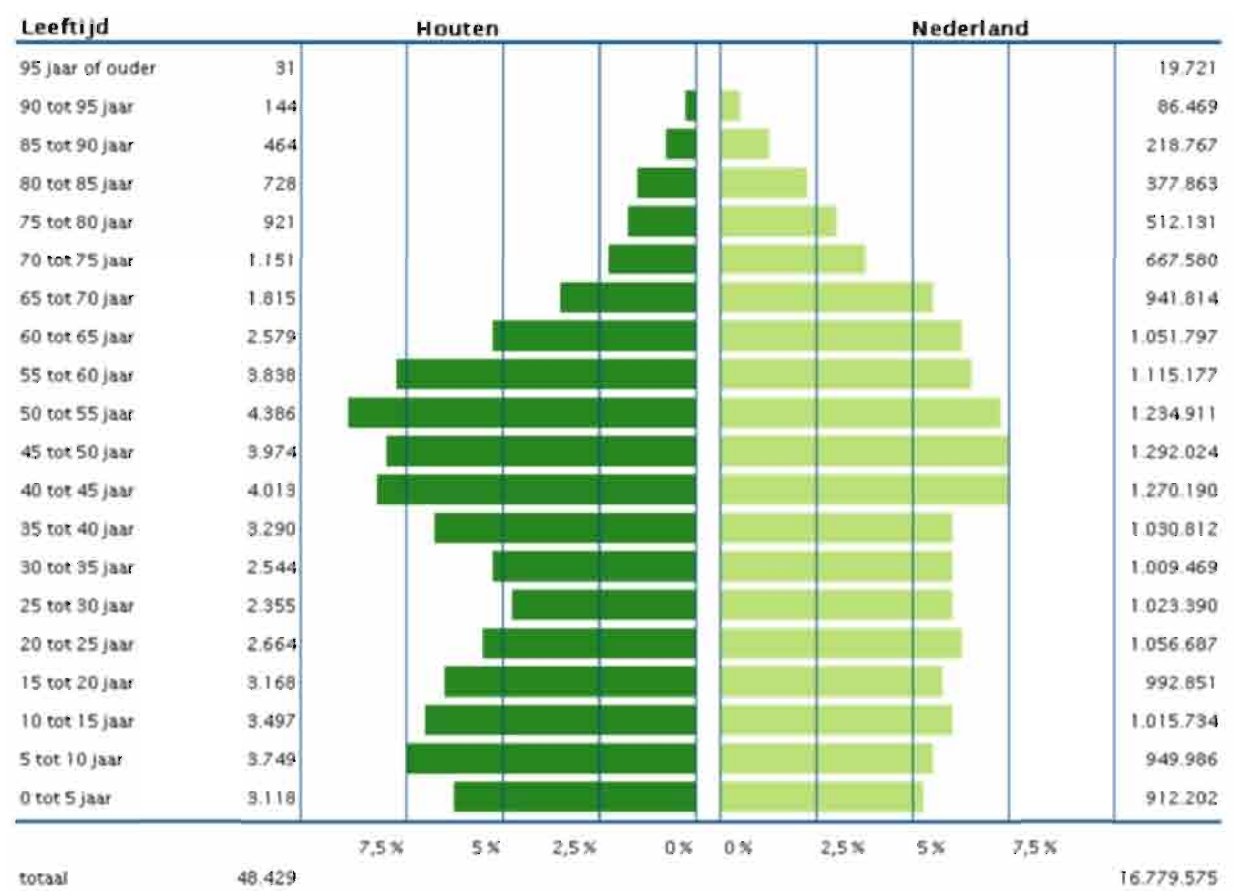
Bevolkingsprognose gemeente Houten 2014 t/m 2034

	stand 2014	prognose 2024	prognose 2034
< 15 jaar	10.246	8.794	8.336
15-29 jaar	8.062	8.368	7.387
30-64 jaar	24.615	23.507	21.048
65+	5.500	9.279	12.588
Totaal	48.423	49.948	49.359

Bron: Bevolkingsprognose gemeente Houten. Pronexus, mei 2014

Houten heeft vergeleken met Nederland relatief veel 0-20 jarigen en 35-60 jarigen en weinig 65-plussers. Ongeveer 50% van de inwoners van Houten is tussen de 30 en 64 jaar. Uit de bevolkingsprognose van Pronexus¹⁷ komt naar voren dat het aandeel 65-plussers verdubbelt van 11,4% in 2014 naar 25,5 % in 2034.

Leeftijdsofbouw Houten vergeleken met Nederland, 1 januari 2013

Bron: Afdeling Onderzoek, gemeente Utrecht

¹⁷ Pronexus, Bevolkingsprognose Gemeente Houten 2014 t/m 2034, mei 2014

Sporten en bewegen jeugd

Aantal deelnemers met een Jeugdsportpas (2010-2014)

Jaartal	Aantal deelnemers
2010	486
2011	nb
2012	676
2013	575
2014	850

Bron: Sportpunt Houten

Deelname aan het programma: Trainers voor de klas (2012-2014)

Jaartal	Aantal scholen	Aantal kinderen
2012	nb	3442
2013	24	4026
2014	26	4095

Bron: Sportpunt Houten

Lid sportvereniging jongeren (16 t/m 23 jaar)

Jaartal	Lid sportvereniging	Binnen Houten
2012	64%	52%
2014	62%	50%

Bron: Gemeente Houten, jongerenpeiling 2014 en 2012

Overgewicht jeugd

Overgewicht en obesitas Houtense jeugd (2010 t/m 2015)

	%	2010	2011	2012	2013	2014	2015
5-6 jarigen	Overgewicht (incl. obesitas)	5	7	6	8	6	4
	Obesitas	1,2	1,0	1,3	1,7	0,8	0,8
10-11 jarigen	Overgewicht (incl. obesitas)	8	11	10	11	10	8
	Obesitas	0,5	1,6	0,4	1,3	0,9	0,8
13-14 jarigen	Overgewicht (incl. obesitas)	10	8	12	10	9	10
	Obesitas	0,9	1,2	1,7	1,1	0,6	-

Bron: GGD regio Utrecht.

Buitenspelen 2-4 jarigen (2012)

%	Houten	GGD Midden-Nederland
minder dan ½ uur/dag	9	8

Bron: GGD regio Utrecht

Bewegen en buitenspelen 10-11 jarigen (2015)

%	Houten	GGD Midden-Nederland
Loopt of fiets elke dag naar school	87	78
Speelt meer dan 3 dagen per week buiten	18	16

Bron: GGD, Monitor groep 7 BO

Sporten en bewegen 13-17 jarigen (2008-2012)

%	2008	2012
Voldoet niet aan de beweegnorm	nb	32
Geen lid sportvereniging	23	20

Bron: GGD, Schoolkracht 2012-2008

Sport en bewegen volwassenen

Bewegen 19-64 jarigen (2008 en 2012)

%	2008	2012
Voldoet niet aan de Beweegnorm	41	45
Voldoet niet aan de Fitnorm	nb	81

Bron: GGD Atlas 2012 en 2008

Bewegen 65+

%	2006/2007	2012
Voldoet niet aan de Beweegnorm	39	33
Voldoet niet aan de Fitnorm	nb	53

Bron gezondheidsmonitor 2012

Ervaren gezondheid¹⁸: zeer goed tot goed (in procenten) (2012)

%	Houten	Midden-Nederland
19-65 jaar	84	82
65+	65	65

Bron: GGD Regio Utrecht, Gemeente Utrecht, Volksgezondheid 2012.

Gewichtsproblematiek volwassenen

Overgewicht en obesitas onder volwassenen (16-65 jaar) en senioren (65+) (2006-2012)

%	06/07	2008	2012	Midden Nederland 2012
Overgewicht (16-65)		40	45	45
Man		49	49	51
Vrouw		32	40	39
Ernstig overgewicht (16-65)		5	8	11
Man		5	9	10
Vrouw		5	8	11
Overgewicht onder senioren (65+)	57		59	56
Ernstig overgewicht onder senioren (65+)	13		14	14

Bron: Nota Gezond in Houten 2014 Bron: GGD

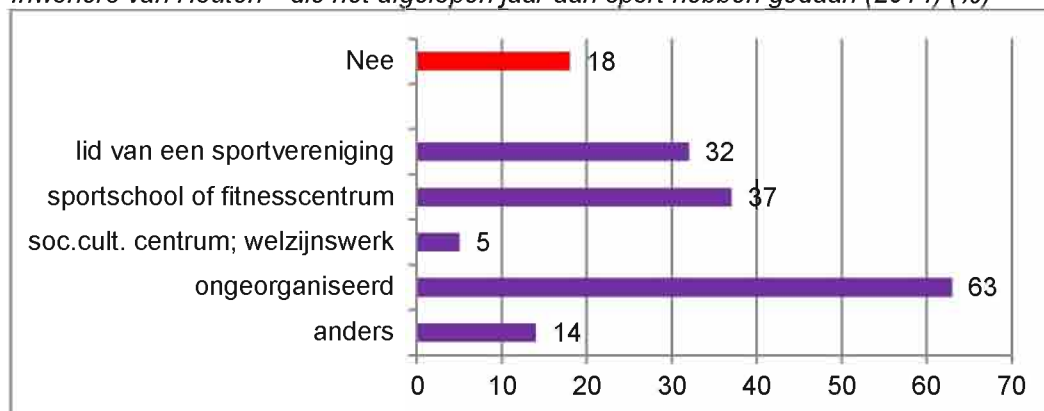
Sportdeelname volwassenen

Uit de laatste burgerpeiling die is gehouden in 2014 komt naar voren dat ruim 82% van de inwoners van 16 jaar en ouder het afgelopen jaar heeft gesport. 63% van de inwoners sport tenminste één keer per week. Dit ligt hoger dan het landelijke gemiddelde. In 2014 sportte 53% van de Nederlanders van 12 tot 79 jaar wekelijks¹⁹.

¹⁸ Ervaren gezondheid is een samenvattende gezondheidsmaat van alle gezondheidsaspecten. Deze variëren per persoon en hebben betrekking op zowel lichamelijke als geestelijke gezondheid.

¹⁹ CBS en RIVM: Gezondheidsenquête 2014.

Inwoners van Houten²⁰ die het afgelopen jaar aan sport hebben gedaan (2014) (%)

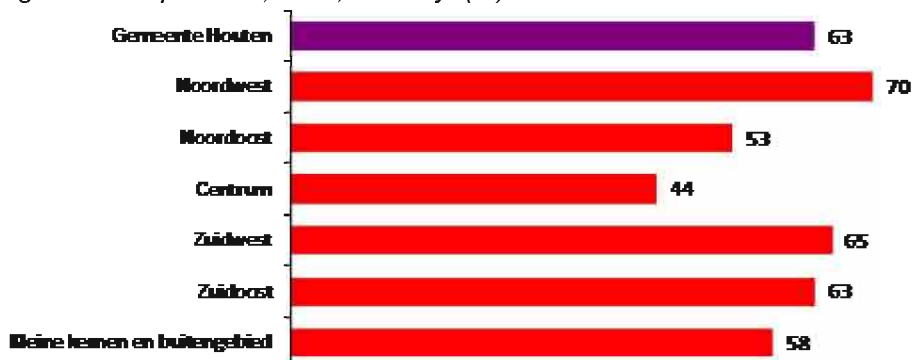

Bron: Monitor Sociale Kracht 2014

- 82% van de inwoners heeft het afgelopen jaar aan sport gedaan
- 63% sport ongeorganiseerd
- 37% sport in een sportschool of fitnesscentrum
- 32% is lid van een sportvereniging
- 5% sport via het welzijnswerk of een sociaal-cultureel centrum

Actieve sporters

Percentage actieve sporters²¹, 2014, naar wijk (%)

Bron: Monitor Sociale Kracht

- 63% van de Houtenaren sport tenminste één keer per week.
- 73% van de Houtenaren sport tenminste één keer per twee weken.
- 78% van de Houtenaren sport tenminste één keer per twee maand.
- 82% van de Houtenaren sport wel eens ooit, 18% sport nooit.

²⁰ Inwoners van Houten van 16 jaar en ouder.

²¹ Actieve sporters: sporten tenminste één keer per week.